

Yritystuet

Leader Pohjoisin Lappi ry

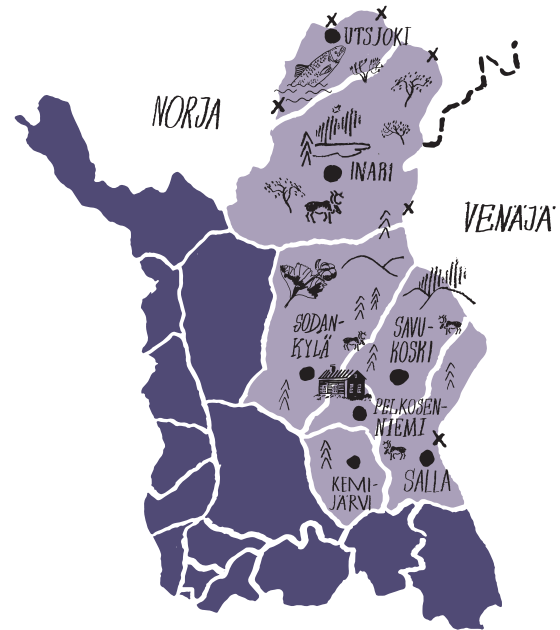
Mikä on Leader?	3	Yrityksen investointituet	15
Yritystuet	4	Yrityksen investointituki	
Yleistä tuista		Yrityksen energiainvestointituki	
Tuettavat toimialat		Yritysten yhteistyöhankkeet	17
Tuen hakijan kriteereitä		Tiedon ja osaamisen lisääminen elinkeinojen yleiseen tai tietyn toimialan kehittämiseen	
Yritystukimuodot	8	Yritysryhmä- ja viljelijäryhmähankkeet	
Yritystoiminnan käynnistämistuet	9	Yritysryhmähanke	
Yrittämisen kokeilu		Viljelijäryhmähanke (poro-, maa- ja metsäalan yritykset)	
Maatalouden kokeilu		Yritysryhmä – ja viljelijäryhmähankkeen valmisteluraha	
Omistajanvaihdoksen suunnittelu		Yritysten koulutushankkeet	
Osa-aikainen yrittäminen		Haluatko hakea tukea? Toimi näin	21
Päätoiminen yrittäminen		Nuoret ja yrittäjyys	22
Yritystoiminnan kehittämistuet	13	Leader Pohjoisin Lappi ry yhteystiedot	24
Yritystoiminnan suunnitteluvaiheen tuki			
Yritystoiminnan kehittämistoimenpiteen valmistelun tuki			
Vakiintuneen yritystoiminnan kehittämistuki			

Mikä on Leader?

Leader on paikallisten ihmisten maaseudun kehittämissyhdystys, jota oman alueen kunnat ja Suomen valtio rahoittavat Euroopan Unionin Maaseuturahaston lisäksi. Toiminnan lähtökohdanna on omaehtoinen kehittäminen; ideat tulevat maaseudun asukkailta ja yrittäjiltä itseltään.

Leaderin kantavana ajatuksena on Leader-ryhmien työntekijöiden ja alueen toimijoiden paikallisen asiantuntemuksen ja osaamisen hyödyntäminen maaseudun kehittämistyössä. Suomessa on 52 Leader-ryhmää, jotka tekevät omat kehittämissuunnitelmansa ja valitsevat toteutettavat hankkeet.

Rahoitamme paikallisen Kahdeksan vuoden ajan koti-strategian mukaisia kehittämis- ja yrityshankkeita. Strategia pohjautuu Suomen CAP-suunnitelmaan, joka ohjaa maaseudun kehittämistä. CAP-suunnitelmassa keskeisinä teemoina nousee ilmasto- ja ympäristötoimet, ruoantuotanto, luonnonvarojen kestävä käyttö ja maaseutualueiden sosioekonominen tila. Leader Pohjoisin Lappi ry:n strategiassa nämä teemat ovat huomioitu ja tuotu paikallistasolle.

Leader Pohjoisin Lappi ry:n toimialueeseen kuuluvat seuraavat kunnat: Utsjoki, Inari, Sodankylä, Savukoski, Pelkosenniemi, Salla ja Kemijärvi. Toimialueemme on Leader-ryhmistä pinta-alaltaan suurin.

Yritystuet

Yleistä tuista

Leaderin yritystukea voi hakea investointeihin, yritys-toiminnan käynnistämiseen tai kehittämiseen. Leader rahoittaa maaseudun elinkeinotoimintaa lisääviä, monipuolisia ja uudistavia hankkeita strategian mukaisilla toimialoilla. Tavoitteena on parantaa maaseudun yritysten toimintaedellytyksiä ja kehittää niiden kilpailukykyä. Tukea myönnetään harkinnanvaraisesti. Kaikki yritystuet maksetaan hyväksytyin hankesuunnitelman mukaisesti jälkikäteen.

Oli kysymyksessä pieni tai suuri yritystuen tarve, vaatii se aina aikaa suunnittelulle ja hakuprosessille. Haettavissa on kymmenen erilaista, harkinnanvaraista yritys kohtaista tukimuotoa ja lisäksi tukimuotoja yritysryhmille, viljelijäryhmille sekä yhteistyöhön ja koulutukseen. Tuet kohdennetaan ensisijaisesti aloit-taville yrityksille ja alle 5 htv mikroyrityksille strategian mukaisilla toimialoilla.

Yritystukea hakevan yrityksen on hyvä aloittaa haku ottamalla ensin yhteyttä Leaderiin ja mikäli hankeidea on strategiaan soveltuva, prosessi jatkuu liiketoiminta-suunnitelman ja kannattavuuslaskelmien laatimisella. Laskelmien avulla huomaat haettavan tuen vaikutukset yrityksen talouteen ja tulevaisuuteen. Niiden avulla myös rahoitustarpeen ja sopivan tukimuodon selvittäminen sujuu paremmin, samoin hankeidean soveltu-vuus Leaderin strategiaan.

Leader-strategia on nimeltään kahdeksan vuoden ajan koti, sen painopiste Pohjoiset elinkeinot kohdistuu Itä- ja Pohjois-Lapin yrittäjyyteen ja sen kehittämiseen. Pohjoisen elinkeinot -painopisteen keskiössä ovat luontoon, luovuuteen ja paikallisuuteen pohjautuvat elinkeinot ja niiden voimistaminen verkostoilla ja kes-tävillä ratkaisuilla. Tässä painopisteessä nuoret yrittäjät ja innovatiivisuus takaavat jatkuvuutta, joka voi olla uusien yritysten perustamista, toimivien kehittämistä tai omistajanvaihdoksia.

Tuettavat toimialat

Lähipalvelut, jotka lisäävät alueella asumisen mahdollisuuksia tai korvaavat alueen ulkopuolelta hankittuja palveluita. Lähipalveluilla turvataan kylien elinvoimaa, työllisyyttä ja lisätään asumisen turvallisuutta.

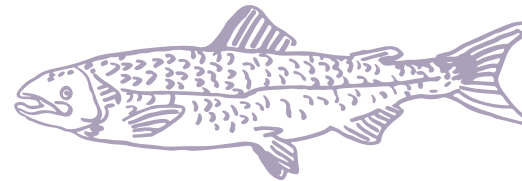
Biotalous, johon sisältyy mm. uusiutuviin luonnonvaroihin pohjautuva paikallinen energiantuotanto, lähiruoka, porotalous, maa- ja metsätalous sekä luonnontuoteala. Biotalousalalla pyritään luonnonvarojen arvostuksen, käytön ja jalostusasteen nostamiseen paikallisesti.

Luovat- ja käsityöalat, joiden tukeminen auttaa paikallisten perinnetaitojen säilymistä ja alueen elinvoimaista kulttuuritoimintaa. Käsityöalalla materiaalien saatavuushaasteisiin vastataan paikallista tuotantoa kehittämällä. Alaa voidaan uudistaa mm. digitalisaation ja tuotekehityksen avulla.

Matkailu, joka pohjautuu pääasiassa paikallisiin resursseihin. Kehittämistoimia ohjataan erityisesti alkaville ja mikroyrityksille, jotka pohjaavat liiketoimintansa lähellä oleviin resursseihin, kuten luontoon,

alueen kulttuuriin, lähiruokaan, Green Care –toimintaan ja luonnontuotteita hyödyntäviin palveluihin ja elämyksiin. Kehittämisessä huomioidaan mm. kahdeksan vuodenajan monipuolinen hyödyntäminen ja lumiriippuvuuden vähentäminen, paikalliset ihmiset ja kulttuurinen kestävyys. Perinnetiedon ja tutkimustiedon hyödyntäminen matkailutuotteissa tuo elämyksiin syvyyttä.

Muut toimialat alle 36-vuotiaat yrittäjät. Alle 36-vuotiaat yrittäjät voivat hakea tukea myös muille toimialoille, huomioiden lainsäädäntö ja kilpailutilanne. Liikeideassa tulee kuitenkin olla yhteneväisyyksiä Kahdeksan vuodenajan koti – strategian tavoitteisiin. Nuoret yrittäjät ja innovatiivisuus takaavat jatkuvuuden ja yrittäjä osoittaa sitoutuneisuutta alueeseen. Yrittäjä työllistää itsensä ja toiminta on pitkäjänteistä.

Hakijan kriteereitä

Tuki on tarkoitettu pääsääntöisesti yritystoimintaa suunnitteleville ja alkaville yrityksille sekä yritystoimintaa kehittäville mikroyrityksille (enintään 5htv).

Osa-aikaisen yrittäjyyden tukeminen on mahdollista tietyissä tukimuodoissa. Osa-aikaiseksi yritystoiminnaksi ei lasketa harrastuksenomaista tai sivutoimista yrittäjyyttä. Mikäli olet kokoaikaisessa työsuhteessa, luetaan toiminta sivutoimiseksi. Osa-aikaisella yrityksellä tulee olla jatkuvuutta ja tavoitteena on, että mahdollisimman monesta osa-aikaisesta yrityksestä voisi tulla myöhemmin päätoimisia. Yrityksen tulee tuottaa ansiota yrittäjälle ja toiminnan tulee olla yleistä, julkista ja saatavilla markkinoilla. Osa-aikayrittäjyyttä tuettaessa huomioidaan, ettei tuettavalla toiminnalla heikennetä kokoaikaisten toimijoiden ansaintamahdollisuuksia.

Yrityksellä tulee olla kiinteä toimipaikka Leader-ryhmän alueella. Toimipaikassa tulee olla aidosti jatkuvaa toimintaa esim. työntekijöitä, siellä tuotetaan palveluita tai tehdään tuotteita (ei vain varasto). Tukea

voidaan myöntää yrityksille, joilla arvioidaan olevan edellytykset kannattavaan toimintaan. Tukea ei voida myöntää vaikeuksissa olevalle yritykselle kuin tietyin edellytyksin.

Strategian pohjalta on laadittu Maa- ja metsätalousministeriössä hyväksytyt valintakriteerit hanke- ja yritystuille. Hankerahoitus on harkinnanvaraista ja tapauskohtaista ja perustuu lainsäädäntöön (laki maaseudun kehittämisen tukemisesta sekä valtioneuvoston asetus maaseudun yritystuesta) ja lisäksi Leaderin strategiaan ja linjauksiin.

Hankkeet käsitellään Leader Pohjoisin Lappi ry:n hallituksessa. Tämän jälkeen hankkeet lähetetään Lapin ELY-keskukseen, joka tekee hankkeisiin laillisuustarkastukset sekä viranomaispäätökset.

Yritystukia myönnettäessä toimintaa määrittävät

- laki maaseudun kehittämisen tukemisesta rahoituskaudella 2023 – 2027
- valtioneuvoston asetus maaseudun yritystuesta
- **Leader Pohjoisin Lappi ry:n kehittämis-strategia Kahdeksan vuodenajan koti**
Lisäksi toimimme **Lapin ELY-keskuksen** sekä **Leader Pohjoisin Lappi ry:n omien linjausten** mukaisesti.

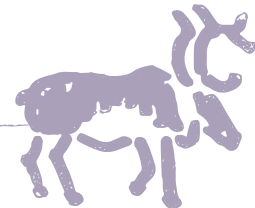
Linkit lakiin, asetuksiin ja linjauksiin löytyvät www.pohjoisinlappi.fi alaosasta Materiaalipankista.

Yritystukimuodot

Leader-rahoitukset yrityksille

Yritystoiminnan käynnistystuki	Yrittämisen kokeilu, 2500€ Maatalouden kokeilu, 2500 € / 5000 € / 7500 € Omistajavaihdoksen suunnittelu, 2500 € / 5000 € Osa-aikainen yrittäminen, 5000 € Päätoiminen yrittäminen, 7500 €
Yritystoiminnan kehittämistuki	Yritystoiminnan suunnittelu, 1000 € Yritystoiminnan kehittämisen valmistelu, 2000 € Yritystoiminnan kehittäminen, 3000 €
Yrityksen investointituki	Osa-aikaisille ja päätoimisille yrittäjille 40 % tuki 5000 € -100 000 €, päätoimisille yrittäjille energiatuki 30 %

Yritystoiminnan käynnistämistuet

Mihin tukea voi käyttää? Käynnistämisen tuet on tarkoitettu ensisijaisesti ulkopuolisten asiantuntijapalveluiden hankkimiseen.

Käynnistystuella voit hankkia asiantuntija-apua esimerkiksi kirjanpidon suunnitteluun, markkinointisuunnitelman laadintaan tai tuotannon tai investointien suunnitteluun.

Yrittämisen kokeilu

Vakioitu kertakorvaus 2 500 €.

Yritystoiminnan kokeilu saa kestää korkeintaan 4 kuukautta. Voit saada tukea yritystoiminnan kokeiluun tai suunnitteluun vain, jos sinulla ei ole y-tunnusta. Kokeilutuki on tarkoitettu henkilölle, joka ei hakuhetkellä harjoita taloudellista toimintaa, kuten palkansaajille, opiskelijoille ja nuorille.

Myöntämisen esteenä ei kuitenkaan pidetä

alkutuotannon (maa- ja metsätalous) harjoittamista varten perustettua verotuksellista y-tunnusta.

Kokeilutuki ei estä hakemasta tukea varsinaiseen yritystoiminnan käynnistämiseen

Maatalouden kokeilu

Vakioitu kertakorvaus 2 500, 5 000 tai 7 500 €, kuitenkin samalle tuenhakijalle enintään 7 500 € rahoituskaudella. Maatalouden kokeiluja voidaan toteuttaa useampina toisiinsa liittyvinä kokonaisuuksina.

Kokeilun kesto enintään 3 vuotta

Tukea voidaan myöntää ensimmäistä kertaa kokeiltavaan toimintaan tai olemassa olevalle yritykselle monipuolistamaan toimintaa. Tukea ei myönnetä tavanomaiseen maataloustoimintaan.

Kokeilutuki on suunnattu uusien liikeideoiden testaamiseen ja kokeiluun, ja se mahdollistaa esimerkiksi

erikoiskasvin viljelyn aloittamisen tai laajentamisen kaupalliseen tuotantoon. Voit kokeilla esim. uusia kasveja, viljelymenetelmiä, tuotantotapoja kotieläin-tuotannossa, myyntikanavia tai työmenetelmiä.

Kokeilun päämääränä on tuottaa kehitettävään ideaan (esim. tuote, tuotantotapa, toimintamalli) liittyvää merkittävää uutta tietoa

Kokeilu voi ja saa epäonnistua.

Tukea voidaan käyttää toimitilojen, koneiden ja laitteiden vuokriin, aineisiin ja tarvikkeisiin, käyttömaksuihin, matkoihin sekä koulutuksen, valmennuksen, asiantuntijaosaamisen ja tiedon hankkimiseen. Tukea voidaan käyttää lisäksi pienhankintoihin, joiden taloudellinen käyttöaika pääosin rajautuu kokeilun toteuttamisen kestoajkaan.

Tukea ei kuitenkaan voida käyttää eläinten hankintaan.

Kokeilulla ei katsota olevan suurta merkitystä kilpailutilanteeseen.

Omistajanvaihdon suunnittelu

Vakioitu kertakorvaus 2 500 tai 5 000 €, kuitenkin samalle tuenhakijalle enintään 5 000 € rahoituskauden aikana.

Tuen hakijan tulee olla luonnollinen henkilö, jolla ei ole yritystunnusta tai mikroyritys, jolla on tukea haettaessa yritystunnus. Tukea voidaan myöntää maa- ja metsätalouden ulkopuoliseen toimintaan.

Tukea voidaan myöntää yritystoiminnan käynnistämiseen omistajanvaihdon avulla. Edellytyksenä on, että ostettava yritys sijaitsee harvaan asutulla maaseudulla tai ydinmaaseudulla. Ostoa suunnitteleva voi kuitenkin tulla harvaan asutun tai ydinmaaseudun ulkopuolelta

Tukea voidaan myöntää yrityksen ostajalle omistajanvaihdokseen valmisteluun liittyvien asiantuntijapalveluiden hankkimiseen ostettavina palveluina, erityisesti juridisia palveluja, tilitoimisto- ja taloushallinnon asiantuntijapalveluita ja kyseessä olevaan liiketoimintaan liittyviä konsulttipalveluja. Hakijalla tulee olla hankittava yritys tiedossa hakuvaiheessa.

Paikallisilla markkinoilla toimiville yrityksille tukea voidaan myöntää vain, jos

- yrityksen tuotteisiin tai palveluihin voidaan arvioida kohdistuvan riittävällä tavalla alueen ulkopuolista kysyntää tai
- jos yrityksen voidaan arvioida tuotteillaan tai palveluillaan korvaavan alueen ulkopuolelta hankittavia tuotteita tai palveluita taikka
- jos yrityksen arvioidaan täydentävän paikkakunnan tai alueellista tarjontaa silloin, kun toimivat yritykset eivät kohtuudella kykene vastaamaan kysyntään.

Omistajanvaihdoksen ei tarvitse toteutua hankeaikana.

Osa-aikaisen yritystoiminnan käynnistäminen

Vakioitu kertakorvaus 5 000 €.

Tukea voidaan myöntää osa-aikaisen yritystoiminnan käynnistämiseen. Tukea ei kuitenkaan voida myöntää, jos hakijalle on myönnetty tuki päätoimisen yritystoiminnan käynnistämiseen.

Tukea voidaan käyttää toimitilojen ja laitteiden vuokriin, aineisiin ja tarvikkeisiin, käyttömaksuihin, matkoihin sekä koulutuksen, valmennuksen, asiantuntijaosaamisen ja tiedon hankkimiseen ostettavina palveluina. Tukea voidaan käyttää lisäksi pientehkintoihin.

Tukea voidaan myöntää samalle tuen hakijalle kerran rahoituskauden aikana.

Paikallisilla markkinoilla toimiville yrityksille tukea voidaan myöntää vain, jos

- yrityksen tuotteisiin tai palveluihin voidaan arvioida kohdistuvan riittävällä tavalla alueen ulkopuolista kysyntää tai
- jos yrityksen voidaan arvioida tuotteillaan tai palveluillaan korvaavan alueen ulkopuolelta hankittavia tuotteita tai palveluita taikka
- jos yrityksen arvioidaan täydentävän paikkakunnan tai alueellista tarjontaa silloin, kun toimivat yritykset eivät kohtuudella kykene vastaamaan kysyntään.

Sivutoiminen yrittäjä ei ole osa-aikainen yrittäjä.

Päätoimisen yritystoiminnan käynnistäminen

Vakioitu kertakorvaus 7 500 €.

Tuen hakijalla tulee olla tukea haettaessa y-tunnus.

Tukea voidaan myöntää päätoimisen yritystoiminnan käynnistämiseen. Tukea ei kuitenkaan voida myöntää, jos hakijalle on myönnetty tuki osa-aikaisen yritystoiminnan käynnistämiseen.

Tukea voidaan käyttää toimitilojen ja laitteiden vuokriin, aineisiin ja tarvikkeisiin, käyttömaksuihin, matkoihin sekä koulutuksen, valmennuksen, asiantuntijaosaamisen ja tiedon hankkimiseen ostettavina palveluina. Tukea voidaan käyttää lisäksi pienhankintoihin.

Tukea voidaan myöntää 7 500 euroa vakioituna kertakorvauksena samalle tuen hakijalle kerran rahoituskauden aikana.

Paikallisilla markkinoilla toimiville yrityksille tukea voidaan myöntää vain, jos

- yrityksen tuotteisiin tai palveluihin voidaan arvioida

kohdistuvan riittäväällä tavalla alueen ulkopuolista kysyntää tai

- jos yrityksen voidaan arvioida tuotteillaan tai palveluillaan korvaavan alueen ulkopuolelta hankittavia tuotteita tai palveluita taikka
- jos yrityksen arvioidaan täydentävän paikkakunnan tai alueellista tarjontaa silloin, kun toimivat yritykset eivät kohtuudella kykene vastaamaan kysyntään.

Yritystoiminnan kehittämistuet

Yritystoiminnan suunnitteluvaiheen tuki

Vakioitu kertakorvaus 1 000 €.

Hakijan tulee olla luonnollinen henkilö, jolla ei ole tukea haettaessa tai myönnettäessä yritystunnusta.

Tukea voidaan käyttää uuden yritystoiminnan aloittamisen suunnitteluun ostettaviin palveluihin. Suunnittelulla tarkoitetaan ulkopuolisen asiantuntijan avulla tapahtuvaa yritystoiminnan edellytysten selvittämistä ja liikeidean kehittämistä.

Tukea voidaan myöntää samalle tuen hakijalle kerran rahoituskauden aikana. Myönnetään vain asiantuntijapalveluun toimialalle, jolle ei ole muutoin saatavilla neuvonta-apua.

Yritystoiminnan kehittämistoimenpiteen valmistelun tuki

Vakioitu kertakorvaus 2 000 €.

Hakijan tulee olla luonnollinen henkilö tai mikroyritys, jolla on tukea haettaessa yritystunnus.

Tukea voidaan käyttää aloittavan tai toimivan yrityksen kehittämistoimenpiteiden valmisteluun ostettaviin palveluihin. Valmistelulla tarkoitetaan ulkopuolisen asiantuntijan avulla tapahtuvaa liiketoimintasuunnitelman ja kehittämissuunnitelman laatimista sekä avustusten ja muun rahoituksen hakemisen edellytysten selvittämistä.

Tukea voidaan myöntää samalle tuen hakijalle kerran rahoituskauden aikana.

Vakiintuneen yritystoiminnan kehittämistuki

Vakioitu kertakorvaus 3 000 €.

Hakijalla tulee tukea haettaessa olla y-tunnus ja vakiintunut yritystoiminta (vähintään 1 tilikausi)

Tukea voidaan myöntää päätoimisen tai osa-aikaisen yritystoiminnan kehittämiseen. Tukea voidaan käyttää yrityksen ulkopuolelta hankittaviin kehittämis- ja asiantuntijapalveluihin, aineisiin ja tarvikkeisiin, matkoihin ja vuokriin.

Tukea voidaan myöntää samalle tuenhakijalle enintään kolme kertaa.

Hanke voi sisältää asiantuntijapalveluita ja tiedonhankintaa esim. digi-innovaatiot, kestävät ratkaisut, verkostoituminen, yhteistyö, osaaminen, sopeutumiskyky, liiketoimintaosaaminen.

Yritysten investointituet

Yrityksen investointituki

Yritystä käynnistettäessä tai toimintansa vakiinnuttaneelle osa-aikaiselle tai kokoaikaiselle yritykselle.

Tukea voidaan myöntää sellaiseen investointiin, jolla on olennaista merkitystä yrityksen perustamiselle, kasvulle tai kehittymiselle. Arvioitavia tekijöitä ovat mm. laatu, tuottavuus, elinvoimaa lisäävät uudet tuotteet ja palvelut, liikevaihdon kasvu, työtehokkuus, työllistävyys, asiakaskunnan laajentaminen, kestävät ratkaisut, resurssitehokkuus ja sopeutuminen ilmastonmuutokseen.

Hankkeen hyväksytyt kustannukset voivat olla 5 000–100 000 euroa.

Investointitukea voidaan myöntää:

1. rakennuksen rakenteen tai rakennelman rakentamisesta, laajentamisesta tai korjaamisesta aiheutuviin kustannuksiin;
2. rakennuksen hankkimisesta aiheutuviin kustannuksiin. Maa-alueen hankintakustannuksesta on tukikelpoista enintään 10 prosenttia koko kiinteistön tukikelpoisista kokonaiskustannuksista. Hankittavan rakennuksen tulee soveltua harjoitettavaan yritystoimintaan tai olla kohtuullisin kustannuksin muutettavissa siihen soveltuvaksi. Rakennuksen tai kiinteistön kauppahinta ei saa ylittää sen käypää arvoa ja tuettavan kiinteistön arvon tulee muodostua pääasiassa yritystoimintaan käytettävän rakennuksen arvosta.
3. koneiden ja laitteiden sekä muun irtaimen käyttöomaisuuden hankkimisesta aiheutuviin kustannuksiin. Osamaksukaupalla hankittu omaisuus on

tukikelpoista, jos se, rahoitetaan rahoitusyhtiöiden kautta. Osamaksukaupalla hankitun omaisuuden hankintameno katsotaan myös rahoitusvelan osalta tukikelpoiseksi tietyin edellytyksin.

4. Kohdissa 1–3 tarkoitetuissa investoinneissa tarvittavista sähkö-, lämpö-, vesi-, viemäri- ja tietoliikenneliittymistä aiheutuviin kustannuksiin sekä muista liittymistä tuensaajalle aiheutuviin kustannuksiin osana tuettavaa toimenpidettä
5. toimenpiteen suunnittelusta ja toteutuksesta aiheutuviin yleiskustannuksiin;
6. lupa- ja rekisteröintimaksuista sekä muista vastaavista toimenpiteen toteutuksesta aiheutuvista yleiskustannuksista.

Investointitukea voidaan myöntää myös seuraaviin aineettomiin investointeihin:

- tietokoneohjelmistojen, pilvipalveluiden ja vastavien ratkaisujen hankkiminen;
- patenttien, tekijänoikeuksien ja tavaramerkkien

hankkiminen sekä muiden immateriaalioikeuksien ja käyttöluoppien hankkiminen

Yrityksen energiainvestointituki

Energiainvestoinneissa 30 % tuki.

Vain päätoimiseen yritystoimintaan.

Ei edellytetä yritystoiminnan laajentamista

Tukea voidaan myöntää energiamuodon vaihtamiseen uusiutuvaan energiaan, yrityksen uusiutuvan energian käytön lisäämiseen ja energia- ja materiaali-tehokkuuden parantamiseen.

Vahva suositus, että tuen hakijalla on asiantuntijan laatima energiakatselmus, jossa selvitetään tiloihin sopivin energiamuoto ja investoinnin merkitys energiatehokkuuslukuun (E-luku). Tukea ei myönnetä korjausrakentamiseen, mutta esim. ikkunoiden ja ovien vaihto on mahdollista, mikäli sillä parannetaan energiatehokkuutta. Myös valaistuksen uusiminen on mahdollista, jos merkittävä vaikutus energiansäästö-
nä. Vuokratiloihin investoitaessa edellytetään tarpeeksi pitkää vuokrasopimusta.

Yritysten yhteistyöhankkeet

Yhteistyöhankkeilla parannetaan yritysten toimintaedellytyksiä ja elinkeinojen kilpailukykyä. Hankkeissa suunnitellaan, selvitetään tai kehitetään uusia ratkaisuja, joilla parannetaan yrittäjille suunnattujen palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta. Yritysten yhteistyöhankkeet keskittyvät elinkeinojen yleiseen, tietyn toimialan tai yritysryhmän kehittämiseen. Yhteistyötä edistävillä hankkeilla tavoitellaan käytännön uudistuksia ja ratkaisuja, uusia tuotteita, palveluita ja menetelmiä sekä teknologista uudistumista yhdessä yrittäjien, tuottajien ja yhteisöjen kanssa.

Hankkeet toteutetaan kahden tai useamman osapuolen yhteishankkeina, jotka eivät hyödytä vain yhtä yritystä tai tapahdu alihankintana vaan aitona yhteistyönä. Tukea voidaan myöntää yhteistyöhankkeeseen, jossa yhteistyöhön osallistuu vähintään kaksi toimijaa, pois lukien yritysryhmä, jonka minimi on 3 yritystä. Tuensaajana voivat olla julkisoikeudelliset ja yksityisoikeudelliset yhteisöt mm. kehittämissyhtiö, yhdistys, kunta, neuvontaorganisaatio tai oppilaitos.

Hyödynsaajina voivat olla pienet yritykset ja tuloksia tulee levittää laajasti (pl. yritysryhmä)

Tiedon ja osaamisen lisääminen elinkeinojen yleiseen tai tietyn toimialan kehittämiseen, tuki 80 %

Hankkeen tavoitteena on tuottaa yrityksille merkittävää tiedon ja osaamisen lisäystä sen oman toiminnan, uusien tai parannettujen tuotteiden, prosessien tai palveluiden kehittämiseksi. Hankkeessa voi lisäksi toteuttaa selvityksiä tai rakentaa prototyyppejä. Tuki on valtiontukea.

Yritysryhmähanke, tuki 75 %

Yritysryhmään voi kuulua 3–10 mikroyritystä. Yritykset voivat olla samalta tai useilta eri toimialoilta. Luonnon- tuotealan yritykset lukeutuvat yritysryhmiin. Mukana voi olla myös ensiasteen jalostusta harjoittavat yritykset, kuten myllyt ja pienteurastamot. Yritysryhmähankkeessa ryhmän yrityksiä kehittää toimintaansa erityisesti yhteisillä kehittämistoimenpiteillä.

Toimenpiteiden tavoitteena voi olla tuotannollisen yhteistyön tai markkinointi- ja myyntiyhteistyön

kehittäminen, tuoteperheen suunnittelu tai muu vastaava yhteinen kehittäminen. Yritysryhmissä voidaan testata menekkiä esim. ensimmäisellä messukäynnillä asiantuntijuutta hyödyntäen. Yritysryhmähankkeissa voi olla myös yrityskohtaisia toimenpiteitä, joiden tavoitteena on yhteinen päämäärä.

Yritysryhmähanketta voi hakea julkis- tai yksityisö- keudellinen yhteisö. Tuki kohdennetaan osallistujayrityksille vähämerkityksisenä tukena. Mukana olevat yritykset maksavat yhdessä sovitun jaon perusteella

25 % yksityisrahoitusosuuden. Tukea voidaan myöntää kehittämiseen (kuten ostopalvelut ja palkat). Tukea ei myönnetä investointeihin. Hankemuotoa ohjaa mm. asetus 617/2023 (Valtioneuvoston asetus maaseudun hanketoiminnan tukemisesta rahoituskaudella 2023–2027)

Viljelijäryhmähanke (poro- maa- ja metsäalan yritykset), tuki 75 %

Viljelijäryhmähankkeessa ryhmä yrityksiä kehittää toimintaansa sekä yhteisillä, että yrityskohtaisilla kehittämistoimenpiteillä. Hankkeen tavoitteena tulee olla työnteon ja tuotannollisen yhteistyön kehittäminen tai muu vastaava kehittäminen. Tärkeänä lisäarvona olisi, että viljelijäryhmällä saavutetaan yhteistyön kautta sellaista etua, jota ei saavutettaisi yksittäisillä tilakohtaisilla neuvonnoilla. Yksittäisen viljelijän tarpeisiin on käytettävissä Neuvo-palvelu, joka sisältää laajasti eri tarpeisiin kuuluvia asiantuntijapalveluita (tilaneuvojat.ruokavirasto.fi). Tukea voidaan myöntää kehittämiseen (kuten ostopalvelut ja palkat). Tukea ei myönnetä investointeihin. Hankemuotoa ohjaa mm. asetus 617/2023 (Valtioneuvoston asetus maaseudun

hanketoiminnan tukemisesta rahoituskaudella 2023–2027)

Yritysryhmä- ja viljelijäryhmähankkeen valmisteluraha, 5000 euroa

Yritysryhmä- ja viljelijäryhmä hankkeiden suunnitteluun voi hakea valmistelurahaa, silloin kuin valmisteluraha kohdistuu tulevan toiminnan kannalta merkittävään ja välttämättömään yhteistyökumppaneiden etsimiseen ja hankesuunnitelman valmisteluun. Valmisteluraha soveltuu yritys- ja viljelijäryhmähankkeiden perustamiseen, tuottajaorganisaatioiden edistämiseen.

Yritysten koulutushankkeet, tuki 70–90 %

Koulutushankkeilla edistetään tieteellisen tiedon, innovaatioiden, digitalisaation ja muun osaamisen saattamista viljelijöiden, metsänomistajien, elintarvikkealan toimijoiden ja muiden maaseudun ryittäjien ja yhteisöjen käyttöön sekä lisätään muutoskestävyyttä ja johtamisosaamista. Uusimman tutkimustiedon välittämisen kautta mahdollistetaan innovaatioiden käyttöönottoa ja parannetaan energiatehokkuutta.

Toimenpiteellä lisätään osaamista ja yhteistyötä uusien ratkaisujen ja toimintamallien kehittämiseksi. Koulutushankkeilla lisätään CAP-suunnitelman erityistavoitteisiin liittyvää osaamista. Koulutushanke voi kohdistua yhteen tai useampaan CAP-suunnitelman tavoitteeseen. Tukea voidaan myöntää maa- ja porotalouden, metsätalouden ja maaseudun yritysten sekä luonnon, ympäristön ja ilmaston suojeluun liittyvään tiedon lisäämiseen.

Koulutushankkeet voivat olla:

1. Ympäristö- ja ilmastokoulutushanke

Hankkeen tavoitteena on edistää osaamista ilmasto- ja ympäristökysymyksissä, digitalisaation hyödyntämisessä, uusiutuvan energian tuotannossa ja käytössä, vesienhoidossa sekä energiansäästöön liittyvissä teemoissa.

2. Muut koulutushankkeet

Hankkeen tavoitteena on edistää osaamista kestävään tuotantoon ja toimintaan, maatalojen muutoskestävyyteen ja kilpailukyvyn parantamiseen, EU:n laatujärjestelmiin sekä ruokaturvaan ja

eläinten hyvinvointiin liittyvissä teemoissa. Tukea voidaan myöntää sellaiseen koulutukseen, joka täydentää käytännön kokemusta ja säännönmukaista oppivelvollisuuteen perustuvaa koulutusta, keskiasteen tutkintoa, yliopisto- tai korkeakoulututkintoa kuulumatta osana perus- tai jatkokoulutustutkintoon. Pilottihankkeet ovat mahdollisia koulutushankkeen yhteydessä ja niitä voidaan tukea kokeiluja, joissa testataan tuotteen, palvelun tai menetelmän toteutuskelpoisuutta. Julkinen tuki vaihtelee riippuen kohderyhmästä.

- Tukitaso 90 %, voidaan myöntää yrittäjien koulutukseen, joka ei ole tietylle ryhmälle tai toimialalle suunnattua.
- Tukitaso 70 % voidaan myöntää yrittäjien koulutukseen, joka on suunnattu tietylle toimialalle.

Tuen hakeminen

1. Ota yhteyttä meihin

On hyvä olla etukäteen yhteydessä Leader-toimistoon, niin voimme yhdessä pohtia, sopisiko Leader-rahoitus sinun yrityksellesi.

2. Neuvomme sinua hakemuksen valmistelussa

Apua hakemuksessa tarvittavien suunnitelmien tekoon kannattaa kysyä myös oman kunnan yritysneuvojalta!

3. Tee hakemus sähköiseen hakujärjestelmä Hyrrään

Saat ilmoituksen, kun hakemus on tullut vireille ja voit halutessasi aloittaa toimenpiteet omalla riskillä.

4. Leader-hallitus käsittelee hakemuksesi

Leader Pohjoisin Lappi ry antaa lausunnon hankkeen rahoittamisesta. Lapin ELY-keskus tekee asiasta viranomaispäätöksen.

5. Saat päätöksen. Tutustu siihen huolellisesti.

Tuen käyttöön liittyy ehtoja, joita tulee noudattaa.

6. Toteuta hanketta ja hae maksatusta

Leader Pohjoisin Lappi ry:n maksatusneuvojalta saat ohjeita mm. tukeen liittyvään kirjanpitoon ja tuen hakemisesta maksuun.

Tukien maksaminen

Lapin ELY-keskus käsittelee maaseudun kehittämishankkeiden ja yritystukien sekä maatalouden rakennetukien maksuhakemukset. Tutustu tukipäätökseen ja ohjeisiin ennen maksuhakemuksen tekemistä.

Huolellisesti täytetty maksuhakemus nopeuttaa hakemuksen käsittelyä.

Hanketukien maksatuksen ohjeistus: https://maaseutu.fi/wp-content/uploads/2024/10/LAPPI-Hanketukien-maksatuksen-ohjeistus_final.pdf

Nuoret ja yrittäjyys

Leader tukee nuorten yrittäjyyttä. Autamme mielellämme yritystoimintaa suunnittelevaa liiketoimintaidean kehittämisessä ja markkinatilanteen arvioinnissa sekä rahoitusmahdollisuuksien kartoittamisessa. Jos olet alle 36-vuotias nuori, katsomme myös väljemmin rahoitettavat toimialat.

Yrittäjyyttä tutuksi **NIKAMA**-mallin avulla

NIKAMA - Nuorten Innostus, Kannustus ja MAhdollistaminen

Yhteistyön toimintamalli NIKAMA on laadittu Ytyä yrittäjyyteen – nuoret voimavaraksi -hankkeessa. Malli vakiinnuttaa Leader-ryhmän, kuntien, paikallisten oppilaitosten ja yrittäjien yhteistyötä nuorten yrittäjyyden edistämiseksi.

Leader Pohjoisin Lappi tuo nuorille tutuksi yrittäjyyttä muun muassa yhteistyöoppilaitostemme REDU Sodankylän ja Kemijärven toimiyksiköiden sekä SAKK Saamelaisalueen koulutuskeskuksen ja toimialueemme kuntien elinkeino- sekä työllisyyspalveluiden kanssa. Järjestämme vuosittain yhteistyössä kolme yrittäjyytilaisuutta oppilaitosten lukukauteen sovitettuna kullakin paikkakunnalla. Tilaisuuksissa avataan yritystoiminnan suunnitteluun, käynnistämiseen ja kehittämiseen liittyviä tieto-, neuvo- sekä rahoituslähteitä.

LEADER

Pohjoisin Lappi

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Esite on tuotettu Ytyä yrittäjyyteen - Nuoret voimavaraksi -hankkeessa
Taitto: Lappi design

**Leader Pohjoisin Lappi ry yhteystiedot
löydät sivuiltamme www.pohjoisinlappi.fi
pohjoisinlappi.fi/tietoa-meista/yhteystiedot/**

www.facebook.com/leaderpohjoisinlappi

www.instagram.com/leaderpohjoisinlappi/

